

OKRESNÁ PROKURATÚRA GALANTA
Obrancov mieru 2, 924 29 Galanta 1

Číslo: 2 Pv 193/19/2202-4
EEČ: 2-17-155-2019

Galanta 27.06.2019

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: trestný čin: úverový podvod podľa § 250a odsek 1 Trestného zákona číslo 140/1961 Zbierky zákonov v znení zákona číslo 227/2005 Zbierky zákonov

Rozhodol: prokurátor Okresnej prokuratúry Galanta

Podľa § 215 odsek 1 písmeno b Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie obvineného:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX

miesto narodenia: XXXXX

rodné priezvisko: XXXXX

trvalé bydlisko: XXXXX XXXXX XXXXX, Slovensko

väzba: nie

ktorý je trestne stíhaný pre trestný čin:

- trestný čin: úverový podvod podľa § 250a odsek 1 Trestného zákona číslo 140/1961 Zbierky zákonov v znení zákona číslo 227/2005 Zbierky zákonov
- štádium: dokonaný trestný čin
- forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

na tom skutkovom základe, že:

dňa 12.03.2005 v predajni XXXXX, na ulici XXXXX č. XXXXX v meste XXXXX uzatvoril so spoločnosťou XXXXX XXXXX č. XXXXX XXXXX úverovú zmluvu č. 3503062215, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 19.990,-Sk (663,58 Eur) na automatickú pračku zn. Elektrolux EWT 1315 v celkovej hodnote 22.692,-Sk (753,26 Eur), pričom sa zaviazal poskytnutý úver splatiť v šiestich mesačných splátkach po 3.782,- SK (125,54 Eur), avšak do dnešného dňa neuhradil žiadnu zo stanovených splátok a pri uzatváraní zmluvy uviedol do Návrhu na uzatvorenie úverovej zmluvy, zo dňa 12.03.2005 názov zamestnávateľa XXXXX od obdobia 05/2004, hoci u tohto zamestnávateľa v čase uzatvorenia úverovej zmluvy o poskytnutie úveru nepracoval, čím spôsobil pre poškodenú spoločnosť XXXXX XXXXX č. XXXXX XXXXX podľa vyčíslenia škodu vo výške 19.990,-Sk (663,58 Eur),

lebo tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Odôvodnenie:

Uznesením povereného príslušníka Okresného riaditeľstva PZ XXXXX, Úradu justičnej a kriminálnej polície, Oddelenia skráteného vyšetrovania (ďalej len „poverený príslušník PZ“), ČVS: ORP-1839/3-OSV-NZ-2006 zo dňa 19.09.2006, bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie a následne uznesením, ČVS: ORP-1839/3-OSV-NZ-2006 zo dňa 23.10.2006, bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) vznesené obvinenie XXXXX pre prečin úverového podvodu podľa § 250a ods. 1 Trestného zákona, úč. do 31.12.2005 (ďalej len „Tr. zák.“), ktorého sa mal obvinený dopustiť na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

V priebehu prípravného konania boli v rámci skráteného vyšetrovania opakovane vypočutí splnomocnení poškodenej spoločnosti XXXXX, resp. XXXXX a ďalej boli do vyšetrovacieho spisu zabezpečené aj súvisiace listinné dôkazy, konkrétne zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 3503062215, správa spol. XXXXX, správa zo Sociálnej poisťovne, správa zo spol. XXXXX, lustrácie na osobu obvineného a iné.

Splnomocnenec poškodenej spoločnosti XXXXX vo svojej výpovedi uviedla, že XXXXX uzatvoril dňa 12.03.2005 v predajni XXXXX na ulici XXXXX v XXXXX, úverovú zmluvu č. 3503062215 so spoločnosťou XXXXX, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 663,55 Eur na nákup práčky zn. Electrolux v, pričom sa zaviazal splatiť úver v 6-tich mesačných splátkach vo výške 125,50 Eur a celkovo mal zaplatiť sumu 753,24 Eur, čo však do dnešného dňa neurobil. Pri uzatváraní samotnej úverovej zmluve XXXXX uviedol predajcovi svoje osobné údaje, svoju totožnosť preukázal predložením občianskeho preukazu a vodičského preukazu, pričom predajca overuje vizuálne zhodu osoby s fotografiami na predložených dokladoch. XXXXX ďalej uviedol svoje kontaktné telefónne číslo (XXXXX) a že je od 05/2004 zamestnancom spol. XXXXX ako výrobný pracovník s čistým mesačným príjmom vo výške 517,83 Eur. V danom prípade ich spoločnosť nevyžadovala predloženie potvrdenia o výške príjmu a zmluva bola schválená na základe čestného prehlásenia klienta XXXXX, avšak predtým si ešte ich spoločnosť preverila v obchodnom registri, či zamestnávateľ klienta ako právnická osoba existuje, ďalej si preverili bonitu klienta lustráciou v bankových a nebankových registroch dlžníkov a v registri SOLUS, pričom bolo zistené, že menovaný nie je dlžníkom v iných bankových a nebankových spoločnostiach, a taktiež bol preverený na stránke Ministerstva vnútra SR aj jeho občiansky preukaz, ktorý nebol evidovaný ako stratený alebo odcudzený doklad. Obvinený XXXXX po uzatvorení úverovej zmluvy neuhrádzal mesačné splátky a do dnešného dňa nezaplatil ani jednu splátku, čím im vznikla škoda vo výške 753,24 Eur.

Podľa § 2 ods. 1 Trestného poriadku, nikto nemôže byť stíhaný ako obvinený inak než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje tento zákon.

Podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom

konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku, orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa § 8 Trestného zákona je trestným činom protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v Trestnom zákone, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 215 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku, prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak nie je tento skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Podľa § 250a ods. 1 Trestného zákona (účinného do 31.12.2005) kto vyláka od iného úver alebo záruku na úver tým, že ho uvedie do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru alebo na splácanie úveru, a tak mu spôsobí škodu nie nepatrnú alebo získa pre seba prospech nie nepatrný, potresce sa odňatím slobody až na tri roky alebo zákazom činnosti, alebo peňažným trestom.

Ide o úmyselný trestný čin, ktorý je dokonaný spôsobením nie nepatrnej škody. Trestný čin úverového podvodu je prečinom.

Objektom tohto trestného činu, rovnako ako pri všeobecnom trestnom čine podvodu, je cudzí majetok, špecificky však ten majetok, z ktorého sa poskytuje úver alebo záruka na úver.

Úver sa poskytuje na základe zmluvy o úvere, ktorou sa veriteľ zaväzuje, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Podstatnou časťou zmluvy okrem určenia zmluvných strán je aj určenie výšky úveru určitou sumou, a to aj v inej než slovenskej mene, a povinnosť platiť úver. Predmetom úveru teda môžu byť iba peňažné prostriedky. Podmienky na poskytnutie alebo splácanie úveru sú predmetom zmluvy o poskytnutí úveru alebo o ručení.

Na trestnosť páchatel'a sa vyžaduje, aby iného uviedol do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru, ktoré však nie sú v súlade so skutočnosťou, a tak vylákal od neho úver alebo záruku na úver. Môže ísť o konanie, opomenutie, ale aj o konkludentné konanie páchatel'a.

Na naplnenie subjektívnej stránky tohto trestného činu sa vyžaduje, aby páchatel' už v čase pôžičky peňazí (v čase uzavierania zmluvy o úvere alebo o ručení za úver) konal v úmysle vypožičané peniaze buď vôbec nevrátiť, alebo ich nevrátiť v dohodnutej lehote, alebo konal aspoň s vedomím, že peniaze v dohodnutej lehote nebude môcť vrátiť a že tým uvádza iného do omylu, aby sa na škodu jeho majetku obohatil.

Podľa § 415 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, je každý povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

Prioritou skúmania obsahu jednotlivých výpovedí, resp. listinných dôkazov je to, či sa zmluvné strany v právnych vzťahoch správali štandardne a či z niektorých skutočností možno usudzovať na existenciu najmä úmyslu predpokladaného konkrétnym ustanovením Trestného zákona. V tejto súvislosti je potrebné tiež nevyhnutné poznamenať, že z ustálenej judikatúry, ako aj z odbornej literatúry, resp. i samotnej Ústavy SR vyplýva, že trestným činom nemôže byť len konanie spočívajúce v samotnom neplnení zmluvného záväzku.

Skutkovou podstatou trestného činu rozumieme súhrn konkrétnych znakov, ktoré charakterizujú určité ľudské správanie ako trestný čin, tvoria jednotný celok a v skutkovej podstate trestného činu sú obligatórne, príp. fakultatívne dané. Na naplnenie ktorejkoľvek skutkovej podstaty určitého trestného činu uvedeného v osobitnej časti Trestného zákona sa vyžaduje, aby protiprávnym konaním páchatelia boli naplnené všetky jej zákonom predpokladané znaky (objekt, objektívna stránka, subjekt, subjektívna stránka). To, ako sa skutok prejavuje vo vonkajšom svete, definuje predovšetkým objektívna stránka skutkovej podstaty, ktorá je tvorená súhrnom znakov charakterizujúcich konanie a následok vrátane kauzálneho vzťahu medzi nimi. Pokiaľ niektorý zo zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu absentuje, v takom prípade nemôže ísť o trestný čin.

Spoločný základ podvodných konaní spočíva v „omyle“ inej osoby, t. j. osoby odlišnej od páchatelia. Omyl je rozpor predstavy so skutočnosťou, pričom v zmysle skutkovej podstaty trestného činu podvodu omyl musí mať určitú „kvalitu“, nestačí akákoľvek nepravda a musí byť prostriedkom spôsobilým na oklamanie iného v konkrétnej situácii. Ak však osoba v omyle vykonávajúca majetkovú dispozíciu má povinnosť vyplývajúcu zo zákona, zo zmluvy alebo zo zvyklosti preskúmať tvrdenia iných osôb, a to prostriedkami bežne dostupnými a v obdobných prípadoch aj bežne používanými, nie je možné len samotné uvedenie nepravdy bez ďalšieho považovať za „uvádzanie do omylu“ v zmysle skutkovej podstaty trestného činu podvodu. Podobne je to pri posúdení znakov skutkovej podstaty trestného činu úverového podvodu (ktorý je vo vzťahu špeciality k trestnému činu podvodu), kde sa na trestnosť páchatelia vyžaduje, aby páchatel iného „uviedol do omylu“ v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru alebo na jeho splácanie, ktoré nie sú v súlade so skutočnosťou, a tak vyláka od neho úver, príp. záruku na úver. Môže ísť o konanie, opomenutie ale aj o konkludentné konanie páchatelia.

Uvedenie akýchkoľvek nepravdivých skutočností nie je možné samo o sebe považovať za „uvádzanie do omylu“ v zmysle skutkovej podstaty trestného činu podvodu, pretože uvádzanie nepravdy nič nehovorí o tom, či tieto nepravdivé skutočnosti boli alebo mohli byť aj objektívne spôsobilé oklamať klamanú (poškodenú) osobu.

Rovnako je potrebné brať do úvahy dodržanie tzv. obvyklej miery opatrnosti osoby, ktorá je uvádzaná do omylu alebo ktorej omyl chce páchatel využiť. K dodržiavaniu určitej miery opatrnosti je nutné uviesť, že povinnosť dodržiavať obvyklú mieru opatrnosti v zmysle ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka má

každý účastník občianskoprávneho (teda aj obchodnoprávneho) vzťahu, teda v záväzkových vzťahoch dlžník aj veriteľ. Poskytovateľ úveru ako účastník súkromnoprávneho vzťahu je primárne povinný aspoň v minimálnej miere dbať na nevyhnutnú ochranu svojich práv a majetkových záujmov, dodržiavať potrebnú mieru opatrnosti a zabezpečiť si ľahko dostupné informácie, významné na rozhodnutie o poskytnutí úveru. Spoločnosti poskytujúce úverové produkty, ktoré v rámci výkonu predmetu svojej podnikateľskej činnosti prichádzajú pravidelne do kontaktu s uvádzaním nepravdivých informácií, majú možnosť si deklarované údaje preveriť a pri zachovaní potrebnej miery opatrnosti rozpoznať nepravdivosť tvrdenia bez vynaloženia špeciálneho, osobitného úsilia, ktoré inak nie je v obdobných prípadoch bežné. Je celkom legitímne očakávať od obchodných spoločností poskytujúcich úvery (ako od bánk, tak aj od nebankových subjektov) tomu zodpovedajúci profesionálny prístup k dodržaniu obvyklej miery opatrnosti.

Vykonaným dokazovaním teda bolo preukázané, že obvinený XXXXX pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 3503062215 so spoločnosťou XXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 663,55 Eur, uviedol svoje osobné údaje (meno a priezvisko, dátum narodenia, adresu svojho reálneho bydliska, telefonický kontakt), pričom uviedol nepravdivý údaj o svojom zamestnávateľovi a o výške čistého mesačného príjmu, keď uviedol, že je zamestnaný v spoločnosti XXXXX s čistým mesačným príjmom vo výške 517,83 Eur. V predmetnom prípade samotná zmluva o spotrebiteľskom úvere oprávňovala poškodenú spoločnosť XXXXX vyžiadať si od klienta relevantné doklady, najmä potvrdenie o zamestnaní, o jeho príjme, prípadne iné doklady, ktoré relevantne preukazujú pravdivosť ich tvrdení, a súčasne klient podpisom zmluvy udelil súhlas s tým, aby si spoločnosť overila pravdivosť týchto údajov a tvrdení (finančnú situáciu), a to aj u tretích osôb. Vzhľadom na uvedené som dospel k záveru, že poškodená spoločnosť XXXXX mala nielen možnosť, ale aj povinnosť overiť si (minimálne telefonicky) v spoločnosti XXXXX, ako zamestnávateľa obvineného, či je obvinený ich zamestnancom, aký druh pracovného pomeru ma uzavretý a aký je jeho čistý mesačný príjem, a takto „odhaliť“ uvádzanie nepravdivých faktov.

Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že takáto forma alebo spôsob uzatvárania zmlúv o spotrebiteľských úveroch, resp. takéto preverovanie totožnosti žiadateľov o úver (spôsobom opísaným splnomocneným zástupcom poškodenej spoločnosti pri jeho výsluchu), nenasvedčuje dodržaniu tzv. obvyklej miery opatrnosti zo strany poskytovateľa úveru, a to napriek tomu, že žiadateľ o úver musel pred uzatvorením zmluvy potvrdiť správnosť, pravdivosť a úplnosť svojich osobných údajov, ako aj súhlas so všeobecnými podmienkami zmluvy. Na základe doposiaľ zistených skutočností mám za to, že poškodená spoločnosť XXXXX pred uzatvorením predmetnej zmluvy o úvere nevyužila dostatočným spôsobom zákonné a zmluvné možnosti preverenia údajov deklarovanych žiadateľkou o úver, keď verifikovanie údajov poskytnutých záujemcom o uzatvorenie zmluvného vzťahu nebolo uskutočnené spôsobom a prostriedkami bežne dostupnými a štandardne aj využívanými inými subjektmi poskytujúcimi úvery, a tieto boli overené formálne, bez vynaloženia osobitného, neprimeraného úsilia, ktoré sa v danej situácii očakáva.

V posudzovanej trestnej veci preto neboli naplnené všetky znaky objektívnej stránky skutkovej podstaty prečinu úverového podvodu, a to konkrétne „uviedenie poškodeného do omylu“. „Obyčajné klamstvo“ v zásade nie je „uvádzaním do omylu“

vtedy, keď tvrdenie konkrétnej osoby podlieha preskúmaniu a keď okrem lživého tvrdenia nebolo urobené nič, čím by sa preskúmanie podstatne sťažilo. Ak má osoba vykonávajúca majetkovú dispozíciu možnosť preskúmať tvrdenia iných osôb bežne použiteľnými prostriedkami, nie je možné samotné uvedenie nepravdy bez ďalšieho považovať za „uvádzanie do omylu“ v zmysle objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 250 Trestného zákona (účinného do 31.12.2005), resp. trestného činu úverového podvodu podľa § 250a Trestného zákona (účinného do 31.12.2005).

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody som rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú je možné podať do 3 pracovných dní od jeho doručenia na Krajskú prokuratúru v Trnave cestou označenej prokuratúry. Sťažnosť má odkladný účinok.

Mgr. Erik Holbík
prokurátor